

УКРАЇНА
ОДЕСЬКА ОБЛАСНА РАДА

ПРОЄКТ РІШЕННЯ

Про затвердження Програми сприяння розвитку міжнародної та інвестиційної діяльності Одеської області на 2021-2023 роки

Відповідно до пункту 16 частини першої статті 43 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», з метою виконання завдань, пов'язаних із реалізацією регіональної політики у сфері інвестиційної, зовнішньоекономічної та міжнародної діяльності, обласна рада

ВИРІШИЛА:

1. Затвердити Програму сприяння розвитку міжнародної та інвестиційної діяльності Одеської області на 2021-2023 роки (додається).
2. Обласній державній адміністрації протягом 2021-2023 років передбачати в обласному бюджеті на відповідний рік асигнування для реалізації заходів Програми.
3. Контроль за виконанням рішення покласти на постійну комісію обласної ради з питань міжрегіонального і міжнародного співробітництва.

Проект рішення підготовлений управлінням міжнародних відносин обласної державної адміністрації та внесений головою обласної державної адміністрації

Додаток 1
до рішення обласної ради
від ____ лютого 2021 року
№ ____ - VII

**Програма сприяння розвитку
міжнародної та інвестиційної діяльності Одеської області
на 2021-2023 роки**

Програма сприяння розвитку міжнародної та інвестиційної діяльності Одеської області на 2021-2023 роки (надалі - Програма) розроблена відповідно до законів України «Про транскордонне співробітництво», «Про зовнішньоекономічну діяльність», «Про інвестиційну діяльність», «Про режим іноземного інвестування», «Про стимулювання інвестиційної діяльності у пріоритетних галузях економіки з метою створення нових робочих місць», «Про захист іноземних інвестицій на Україні», «Про інститути спільного інвестування», «Про засади внутрішньої і зовнішньої політики», постанови Кабінету Міністрів України від 05 серпня 2020 року № 695 «Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки», Стратегії розвитку Одеської області на 2021-2027 роки, затвердженої рішенням Одеської обласної ради рішенням обласної ради від 03 березня 2020 року №1228-VII.

1. Визначення проблеми, на розв'язання якої спрямована Програма

У сучасному геоеконічному просторі одним із пріоритетних напрямів міжнародного співробітництва та зовнішньоекономічної діяльності є активізація взаємовигідних відносин між країнами на основі ефективного використання та нарощування експортного потенціалу та обміну капіталом в рамках інвестиційної діяльності.

Сьогодні процеси глобалізації змушують регіони істотно конкурувати за ресурси та інвестиції. Від їх залучення прямо залежить рівень сталого розвитку територій і добробут мешканців. Найбільшими перешкодами для інвестування в Україну є недосконалість судової системи та корупційні ризики, суперечливість галузевого законодавства та адміністративні бар'єри на шляху провадження бізнесу. Через це позитивні очікування інвесторів нерідко змінюються на негативні.

Водночас інвестори зацікавлені інвестувати в Одеську область, яка має потужний потенціал для розвитку промисловості, сільського господарства, будівництва, транспорту, туризму. Тому на регіональному та місцевому рівні потрібно сформулювати системний підхід до розвитку сфери інвестиційної діяльності, який має базуватися на основі наявних конкурентних переваг і ресурсів територіальних громад. Адже лише правильно використаний інвестиційний потенціал може стати чинником подальшого зростання.

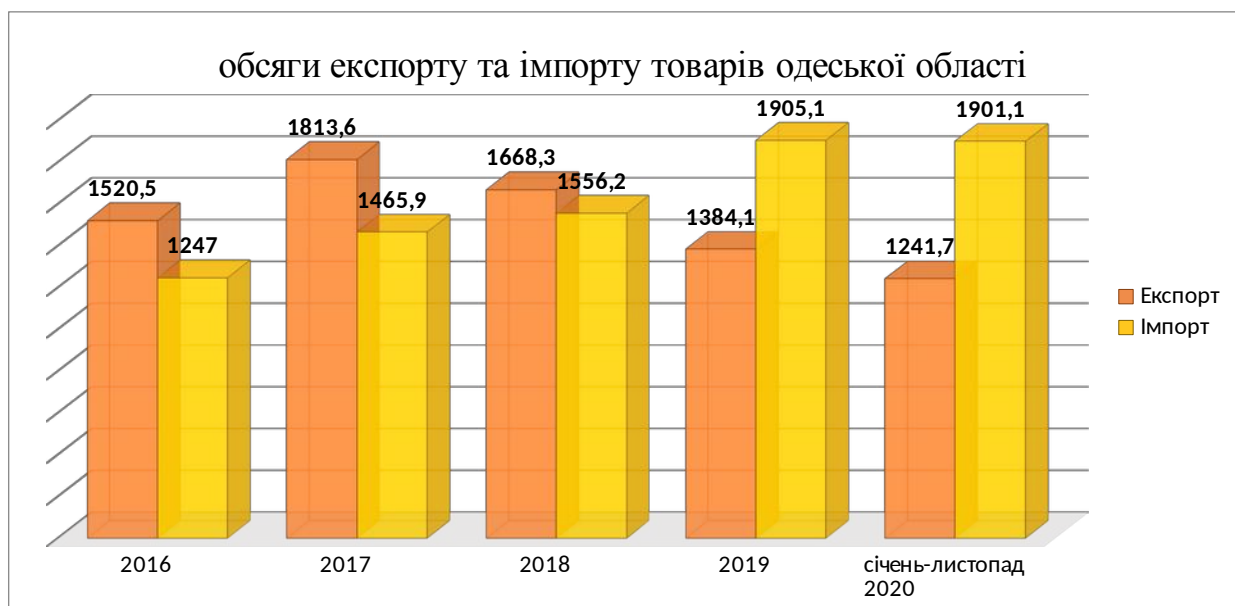
Для ефективного розвитку економіки регіону вагомою домінантою є інвестиційна та зовнішньоекономічна діяльність, яка базується на використанні потенціалу регіональної господарської системи. При цьому провідну роль відіграє експортна діяльність, що є головним джерелом надходження валютних коштів, мотивації праці персоналу, забезпечення фінансової стабілізації регіональної економіки та її інвестиційної привабливості.

Зовнішньоторговельна діяльність області за останні 5 років характеризується як позитивними так і негативними тенденціями: впродовж 2016-2018 років сальдо зовнішньої торгівлі товарами було позитивним, а у

2019 і 2020 роках – імпорتنі поставки перевищували експорт товарів. Водночас зовнішня торгівля послугам у 2016-2020 рр. демонструвала стабільність і характеризувалася позитивним сальдо.

Експорт товарів

Зовнішньоторговельний оборот товарами за січень-листопад 2020 року склав 3142,8 млн.дол. США, що на 1,0 % більше порівняно з аналогічним періодом 2019 року, у тому числі обсяг експорту товарів – 1241,7 млн.дол. США, що на 0,8% менше у порівнянні з 2019 роком.

Основа товарної структури експорту області впродовж останніх 5 років залишалася сталою, змінювалося тільки співвідношення окремих її складових, зокрема це: зернові культури, жири та олії тваринного або рослинного походження; машини, обладнання та механізми; електротехнічне обладнання; засоби наземного транспорту, залізничні локомотиви, літальні апарати, судна; готові харчові продукти; недорогocінні метали та вироби з них.

Обсяги експорту зернових, які займають більше третини у структурі експорту області, демонструють падіння починаючи з 2018 року яке сягнуло 17,8 % у січні-листопаді 2020 року порівняно з 2019 роком. Крім того, у 2020 році суттєво скоротилися обсяги експорту їстівних плодів та горіхів – на 32,7%, а також насіння і плодів олійних рослин – на 19,7%.

Ще однією вагомою статтею регіонального експорту є жири та олії тваринного або рослинного походження, обсяги експорту яких у 2018-2019 рр. демонстрували падіння, а у 2020 році спостерігалася позитивна динаміка – зростання на 51,6%.

Впродовж 2016-2020 років нарощувалися обсяги експорту товарів за товарною групою «машини, обладнання та механізми; електротехнічне обладнання», частка яких у загальному обсязі експорту області зросла з 4,2%

(63,4 млн.дол. США у 2016 році) до 7,5 % (93,4 млн.дол. США у січні-листопаді 2020 року).

Також зросли обсяги експорту по таким групам товарів як:

- літальні апарати—з 3,4 тис.дол.США у 2016 році до 845,0 тис.дол. США у січні-листопаді 2020 року;
- судна – з 4411,9 тис.дол. США (2016 рік) до 66876,3 тис.дол. США, при цьому частка у загальному обсязі експорту області зросла з 0,3% до 5,4%;
- залізничні локомотиви—з 13,3 (2016 рік) з часткою у загальному обсязі близькою до «0» до 27384,6 тис. дол. США (2,2%).

Щодо експорту готових харчових продуктів збільшилися обсяги експорту товарів за такими групами:

- молоко, молочні продукти, яйця птиці; натуральний мед – з 6,3 млн.дол. США у 2016 році до 10,4 млн. дол. США у січні-листопаді 2020 року;
- продукти з м'яса та риби – з 1,4 млн. дол. США (2016 рік) до 3,5 млн. дол США (січень-листопад 2020 року);
- готові продукти із зерна - з 4,0 млн. дол. США (2016 рік) до 5,8 млн. дол. США (січень-листопад 2020 року).

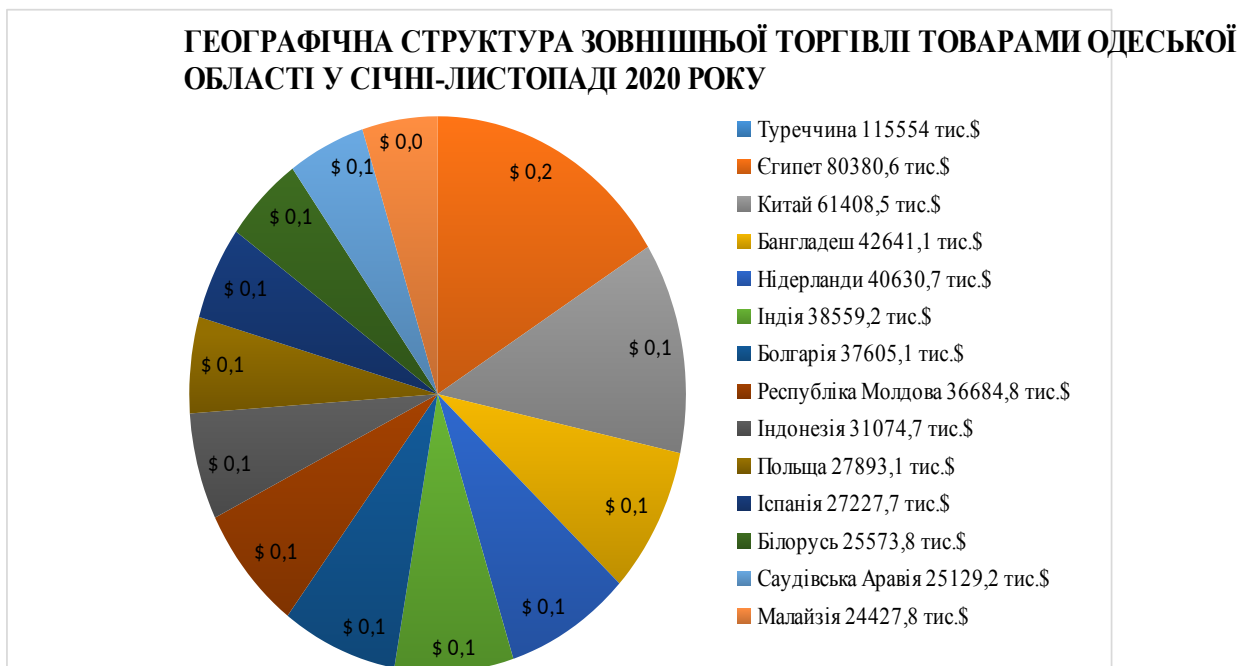
Негативно позначилося на експортному потенціалі регіону суттєве падіння обсягів експорту продукції хімічної та пов'язаних з нею галузей промисловості - зі 180,9 млн. дол. США (11,9 % у загальному обсязі експорту) у 2016 році до 25,8 млн. дол. США (1,5 % у загальному обсязі) у 2018 році. Починаючи з 2019 року спостерігається стабілізація експорту за цією товарною групою: за січень-листопад 2020 року обсяг експорту продукції хімічної промисловості збільшився у порівнянні з аналогічним періодом 2019 року на 39,1% і склав 48,1 млн. дол. США (3,9 %).

ТОВАРНА СТРУКТУРА ЗОВНІШНЬОЇ ТОРГІВЛІ ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСТІ У СІЧНІ-ЛИСТОПАДІ 2020 РОКУ

Зовнішньоторговельні операції товарами підприємств області здійснювалися з партнерами із 172 країн світу.

Сукупна частка ринку ЄС в обсязі експорту області за останні 5 років зросла та становить близько 25,0%. Серед країн ЄС ринками збуту регіональних виробників є: Нідерланди, Болгарія, Польща, Іспанія, Італія, Бельгія, Франція, Румунія, Німеччина, Угорщина. Крім того, експорт товарів здійснюється до Туреччини, Єгипту, Китаю, Бангладеш, Індії, Індонезії, Молдови тощо.

Крім ринку ЄС, перспективними для українського експорту за визначенням профільних міністерств, є Азійський регіон, зокрема мова йде про країни Південно-Східної Азії - Індонезію, Малайзію, Сінгапур, В'єтнам, Таїланд, Філіппіни, Бруней, Камбоджа, Лаос та М'янму. Серед цих країн надзвичайно перспективною є співпраця у сфері експортної діяльності з Індією (аерокосмічна сфера, енергетика, ІТ та біотехнології), Індонезією (туризм, інфраструктура та диджиталізація), Таїландом (машинобудівна сфера), Малайзією (зернові, овочі, олія), Сінгапуром (сфера АПК, ІТ-сектор), В'єтнам (м'ясо, яйця, мед, борошно, масло, кондитерська продукція). Також, великі перспективи для українських виробників має ринок Японії, яка імпортує 70% харчових продуктів та Південної Кореї, що займає провідне місце в світі у рейтингу науково-технологічних інновацій.

Імпорт товарів

Впродовж 2016-2018 рр. імпорتنі надходження товарів зросли майже на 25,0%, однак не перевищували обсягів їх ввезення. Суттєве збільшення імпорту відбулося у 2019 та 2020 рр. і за січень-листопад 2020 року обсяг імпорту товарів склав 1901,1 млн. дол. США.

До традиційної групи товарів, які займають найбільшу частку у структурі імпорту області належать: машини, обладнання та механізми, мінеральні продукти, продукти рослинного походження, засоби наземного транспорту, літальні апарати, плавучі засоби.

Найбільші імпортні поставки товарів надходять з Китаю, Туреччини, США, Індонезії, Німеччини, Білорусі.

Експорт послуг

За останні 5 років баланс торгівлі послугами Одеської області був позитивним. Сфера торгівлі послугами залишається однією з найбільш перспективних і має значний потенціал у напрямі збільшення пропозиції для зовнішнього світу та розширення можливостей їх надання.

У січні-вересні 2020 року експорт послуг становив 621,1 млн.дол. США, що на 4,7 % більше порівняно із січнем-вереснем 2019 року, імпорт – 209,9 млн.дол.США. Позитивне сальдо склала 411,2 млн.дол. США.

У структурі експорту послуг області лідируючі позиції займали транспортні послуги, обсяг яких впродовж 5-ти останніх років залишався відносно стабільним і становив у загальному обсязі в середньому близько 75,0 %. Серед усіх видів транспортних послуг найбільша частка приходилася на послуги морського транспорту – понад 50,0%.

Позитивну динаміку впродовж 2016-2019 рр. демонструвала торгівля послугами, що пов'язані з подорожами. Обсяги експорту цих послуг зросли з 19,8 млн.дол. США у 2016 році до 32,7 млн.дол. США у 2019 році, однак через об'єктивні причини, пов'язані із скороченням подорожей через пандемію коронавірусу, їх обсяг скоротився і склав 21,1 млн. дол. США за січень-вересень 2020 року.

Ще однією важливою статтею експорту послуг області є надання ділових послуг, обсяг яких нарощувався з 2016 року і сягнув 91,1 млн.дол. США у 2019 році, водночас у січні-вересні 2020 року показник за цією статтею склав 54,6 млн.дол. США.

Частка країн ЄС у загальному обсязі послуг, наданих регіоном в середньому останні п'ять років складала близько 30,0%.

Головними партнерами в експорті послуг серед країн-членів ЄС були: Швейцарія, Кіпр, Німеччина, Данія, Естонія.

Зовнішньоторговельні операції у сфері послуг проводилися із партнерами із 154 країнами світу.

Серед країн-партнерів найбільше експортувалися послуги до Швейцарії, Віргінських Островів, Кіпру, ОАЕ, Туреччини, Німеччини, Маршаллових Островів, Великобританії, Естонії, Єгипет.

Імпорт послуг

Структура імпорту послуг області протягом 2016-2020 рр. суттєво не змінювалася, її основу складали: транспортні послуги, послуги, пов'язані з фінансовою діяльністю, послуги будівництва, професійні та консалтингові послуги, послуги, пов'язані з подорожами.

Найбільше зростання імпорту послуг за останні 5 років відбулося у 2017 році – на 36,5% за рахунок значного зростання імпорту послуг річкового транспорту, послуг, пов'язаних з фінансовою діяльністю, інформаційних послуг, послуг дослідження та розробки.

За січень-вересень 2020 року, порівняно з аналогічним періодом 2019 року, суттєво збільшився імпорт послуг з будівництва – у 25,8 раза, наукових та технічних послуг – у 6,5 раза, інформаційних послуг – у 2,1 раза, послуг автомобільного транспорту – на 35,1% та послуг операційного лізингу – на 17,2%. Водночас найбільшого скорочення зазнали обсяги імпорту послуг залізничного транспорту, послуг, пов'язаних з подорожами та послуг, пов'язаних з фінансовою діяльністю.

Імпорт послуг до країн ЄС становить близько 50,0% від загального обсягу імпорту.

Серед країн ЄС найбільші обсяги послуг одержувалися від Кіпру, Франції, Болгарії, Данії, Німеччини, Естонії. Крім того серед країн-партнерів найбільше імпортувалися послуги з Туреччини, Кіпру, Грузії, Франції, Китаю, Болгарії.

Більшість проблемних питань діяльності експортерів не залежать від регіону чи галузі виробництва і є спільними, насамперед це стосується найбільшого нашого торгового партнера – ЄС. Найгострішими проблемами на цьому ринку є те, що чинна Угода про визнання результатів сертифікації не забезпечує автоматичного визнання українських сертифікатів європейськими контрагентами, виробники змушені проходити сертифікацію в країнах ЄС. Вирішити цю проблему допоможе приєднання України до Угод про оцінку відповідності та прийнятність промислової

продукції Agreements on Conformity Assessment and Acceptance of Industrial Goods, АСАА), яку ще називають «промисловим безвізом».

Також, одностайною є позиція бізнесу щодо необхідності збільшення квоти на безмитне ввезення українських товарів, які експортуються в ЄС, бо деякі з цих квот надто низькі відносно сучасного експортного потенціалу українських виробників. Так, збільшення квот є актуальним для аграрного сектору - виробників соків, зерна, олійних культур, томатів, вина тощо.

Не останніми у переліку проблемних питань є транспортно-логістичні виклики, оскільки ліцензії та дозволи на перевезення вантажів швидко вичерпуються, а експортери змушені використовувати фрахт та транспорт конкурентів і втрачати таким чином кошти.

Суб'єкти господарювання, які експортують товари до країн ЄС наголошують на необхідності впровадження електронної черги та спільного контролю у пунктах пропуску на кордоні України та країн ЄС.

Представники регіонального бізнесу порушують питання про необхідність державної підтримки щодо надання роз'яснень про особливості галузевого технічного регулювання, можливостей експорту в конкретні країни та їхню специфіку, пошуку партнерів, а також з питань просування продукції та товарів місцевих виробників на нові ринку збуту шляхом участі об'єднаними виставковими стендами у рамках провідних вітчизняних та міжнародних тематичних заходів – виставок, ярмарок тощо.

Тенденції у сфері прямих іноземних інвестицій

Розширення міжнародного співробітництва та залучення прямих іноземних інвестицій є визначальною передумовою успішного розвитку регіональної економіки та важливим індикатором умов підприємницької діяльності.

У доповіді Конференції ООН з торгівлі і розвитку (UNCTAD) зазначено, що обсяг прямих іноземних інвестицій (ПІІ) в світі у 2020 році через пандемію коронавірусу скоротився на 42,0% у порівнянні з 2019 роком і склав 859 млрд.дол. США, повернувшись на рівень 1990-х років.

Такий спад інвестиційної активності обумовили карантин, закриття кордонів у зв'язку з коронавірусом та розрив промислових ланцюжків у глобалізованому світі, адже чимало секторів економіки зіткнулися із зупинкою виробництв. Усвідомлюючи, що у бізнесу почнуться проблеми, інвестори почали продавати акції компаній на фондових ринках та виводити капітальні інвестицій. Не оминули світові тенденції Україну та Одеську область: за даними Національного банку України на 30.09.2020 обсяг ПІІ у порівнянні з даними на 31.12.2019 зменшився на 2 434,9 млн. дол. США, а по Одеській області – на 138,6 млн.дол. США.

Структура ПІІ за видами економічної діяльності впродовж 2016-2019 рр. суттєво не змінювалася. Найбільші обсяги ПІІ приходилися на: промисловість (в середньому понад 40,0%), у структурі якої лівову частку займали переробна промисловість та постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря; транспорт, складське господарство, поштову та

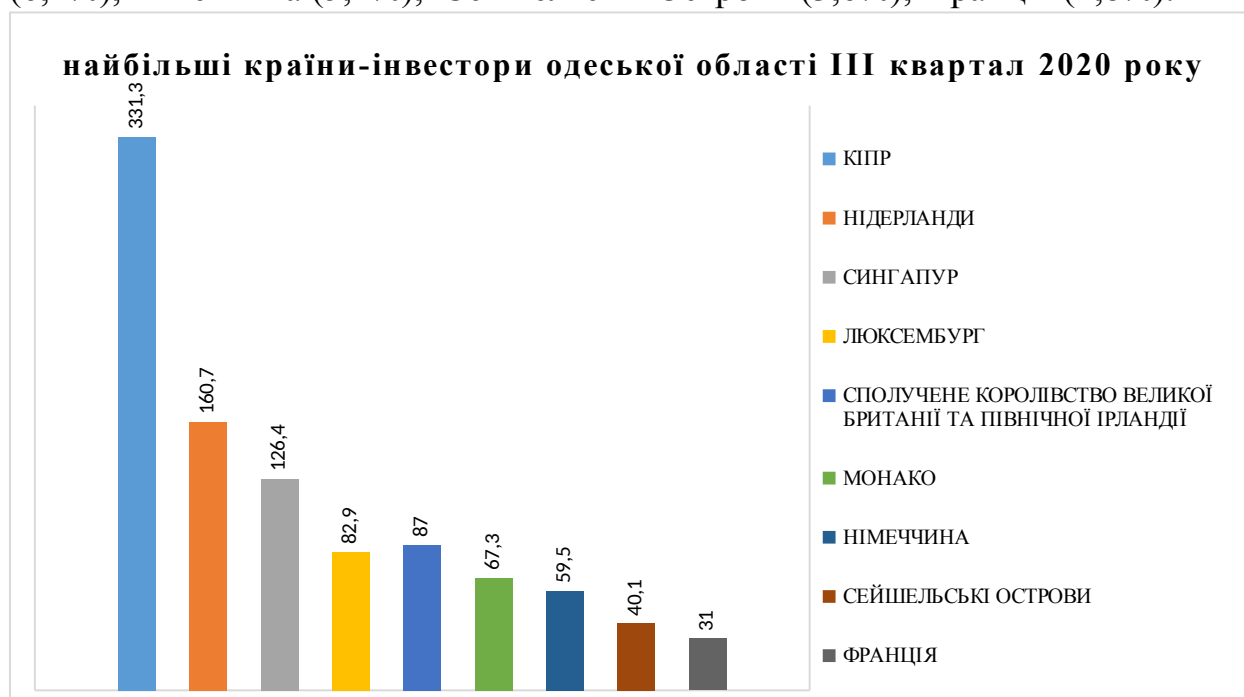
кур'єрську діяльність; оптову та роздрібну торгівлю; операції з нерухомим майном.

Перерозподіл обсягів ПІІ серед видів економічної діяльності відбувся за підсумками 2019 року. Так, згідно з даними Національного банку України на 31.12.2020 року промисловість з обсягом ПІІ 407,4 млн.дол. США поступила лідуючими позиціями сфері транспорту, складського господарства, поштової та кур'єрській діяльності (593,4 млн.дол. США).

Водночас на 30.09.2020 обсяг ПІІ у транспортній галузі скоротився на 14,7% і склав 506,3 млн.дол. США. Слід зазначити, що у січні-вересні 2020 року відбулося скорочення ПІІ за усіма видами економічної діяльності, окрім «тимчасового розміщування і організації харчування», де обсяг ПІІ збільшився порівняно з даними на 31.12.2020 року у 2,6 рази і склав 18,4 млн. дол. США.

Загальний обсяг прямих іноземних інвестицій (інструменти участі в капіталі та боргові інструменти) на 30.09.2020 становив 1709,7 млн.дол. США (7-ме місце серед інших регіонів країни), що на 138,6 млн.дол. США або на 7,5% менше у порівнянні з даними на 31.12.2020.

До основних країн-інвесторів, на які прийшлося 89,2% загального обсягу ПІІ (інструментів участі в капіталі), увійшли: Кіпр (30,0%), Нідерланди (14,5%), Сінгапур (11,4%), Люксембург (7,5%), Сполучене Королівство Великої Британії та Північної Ірландії (7,9%), Монако (6,1%), Німеччина (5,1%), Сейшельські Острови (3,6%), Франція (2,8%).

Масштабні інвестиційні проекти, які реалізовувались протягом останніх років на території області, стосувались будівництва підприємств переробної промисловості та реалізації проектів щодо розбудови інфраструктури з перевалки генеральних, навалочних, наливних вантажів та

зернових у портах області, в яких активно працюють міжнародні компанії та підприємства з іноземними інвестиціями.

Приклади ефективного залучення іноземного капіталу, так звані історії успіху - це проекти, що реалізовані або перебувають на стадії реалізації таких компаній як:

ТОВ «Дельта Вілмар» - «Будівництво цеху виробництва і упаковки маргаринової і жирової продукції» з обсягом інвестицій - 756 млн. грн. (2019-2020 рр.); «Будівництво 2-х ліній з розливу та пакування рафінованої дезодорованої олії», обсяг планових інвестицій - 91,8 млн. грн. (2020-2021 рр.). У 2020 році проведено пусконаладжувальні роботи однієї лінії, роботи щодо монтажу та введення в дію другої лінії продовжуються у 2021 році;

ТОВ «М.В. Карго» - реалізовано масштабний проєкт з будівництва у порту «Південний» зернового терміналу «Нептун» (Neptune) - одного з найбільших та найсучасніших зернових терміналів в Україні. Планова технічна потужність перевалки терміналу - 5 млн. тон зернових на рік, що забезпечує 10% всього українського експорту зернових;

ТОВ «Бруклін-Київ» - «Будівництво перевантажувального комплексу зерна в тилу причалу №1-3 в районі Андросівського молу» (ЗПК). Загальна вартість проєкту - 103,8 млн. дол. США. Проєкт фінансувався за підтримки «Європейського банку реконструкції і розвитку» в сумі 60 млн. дол. США. Партнерами виступили міжнародний швейцарський оператор-зернотрейдер компанія «Louis Dreyfus Company Suisse S.A.» а з боку держави - ДП «Адміністрація морських портів України», яке забезпечило будівництво причалу №1-3. У 2020 компанія успішно завершила черговий етап інвестування в рамках проєкту розширення контейнерного терміналу на Карантинному молу, який додав пропускної спроможності терміналу у 300 тис. TEU;

ТОВ «ОЛСІДЗ Блек Сі» - у 2017 році розпочато реалізацію другого етапу глобального проєкту у порту «Південний» щодо будівництва мультифункціонального, орієнтованого на переробку сої, олійноекстракційного заводу потужністю 5000 тон на добу;

Компанія «ГЮРІШ ІНШААТ ВЕ МЮХЕНДІСЛІК А.Ш. – у 2019 році введено в експлуатацію в Овідіопольському районі (за межами населених пунктів) вітроелектростанцію потужністю 30 МВт;

ТОВ «Соратано Україна» - реалізується проєкт з будівництва на території громад Білгород-Дністровського району вітроелектростанції потужністю біля 100 МВт розрахованої на 26 вітрогенераторів, загальна сума інвестицій – понад 200 млн. євро.

Щодо перспектив поліпшення інвестиційного клімату, починаючи з 2021 року, аналітики UNCTAD відзначають, що реальна, а не прогнозна сума іноземного капіталу буде залежати від індивідуального розвитку інвестиційної політики кожної країни. Перетоки коштів, висока конкуренція за ПІІ можуть істотно вплинути на міжнародне виробництво. Для багатьох

країн трансформація в постпандемічну епоху принесе як нові проблеми, так і нові можливості.

Ключовими напрямками розвитку стануть: автоматизація з використанням робототехніки, розширення цифровізації ланцюгів постачань і адитивне виробництво (з використанням передових технологій за принципом 3D). Іншими словами, інвестори спрямовуватимуть кошти у виробництва з високими технологіями заради економії витрат на робочу силу та задля диверсифікації виробничих ланцюжків.

Експортоорієнтовані інвестиції, спрямовані на залучення факторів виробництва, ресурсів і дешевої робочої сили, збережуть важливе значення, але потребуватимуть певної трансформації в сторону зростання на основі внутрішнього і регіонального попиту та заохочення інвестицій в інфраструктуру і внутрішні послуги.

Такий прогноз є обнадійливим для регіональної економіки і оскільки конкуренція за інвестиції нині є надзвичайно високою як на національному, так і на глобальному рівнях, місцева політика повинна бути спрямована на створення сприятливого інвестиційного клімату в регіонах і громадах.

Використовуючи сильні сторони й переваги територій, органам управління на регіональному та муніципальному рівнях потрібно постійно працювати над підвищенням інвестиційної привабливості, розвитком відповідної інфраструктури та зниженням ризиків для інвесторів.

Міжнародне співробітництво

Прийняття Програми обумовлено необхідністю створення цілісної ефективної системи співробітництва з державами та регіонами світу, міжнародними структурами, яка відкриває нові перспективи для послідовного налагодження партнерських відносин.

Позитивне сприйняття Одеської області міжнародними організаціями, іноземними державами та громадянами є фактором, який безпосередньо впливає на розвиток нашого регіону і сприяє задоволенню його зовнішньополітичних та зовнішньоекономічних потреб, розв'язанню внутрішніх соціально-економічних проблем, зокрема через залучення зовнішніх ресурсів, у тому числі коштів міжнародної технічної допомоги та іноземних інвестицій.

Одеська область має тісні зв'язки з багатьма країнами світу, зокрема, на її території діє 25 дипломатичних установ та 4 постійних представництва міжнародних організацій (Місія ЄС з прикордонної допомоги Молдові та Україні, Одеське представництво Спеціальної моніторингової місії ОБСЄ в Україні, одеський регіональний офіс Моніторингової Місії ООН з прав людини в Україні, регіональне представництво Консультативної Місії ЄС в Одесі).

Область є дійсним членом європейських міжрегіональних організацій: Асоціації транскордонного співробітництва «Єврорегіон «Нижній Дунай», Асамблеї європейських регіонів; Асоціації європейських прикордонних

регіонів; Робочої співдружності придунайських країн; Конференції Приморських регіонів Європи.

На території Одеської області реалізується 30 проєктів міжнародної технічної допомоги, в яких Одеська обласна державна адміністрація виступає бенефіціаром у рамках таких програм:

➤ спільна операційна програма прикордонного співробітництва «Україна – Румунія 2014-2020» – 9 (на загальну суму 5 292 353 євро);

➤ спільна операційна програма прикордонного співробітництва «Басейн Чорного моря 2014-2020» – 18 (на загальну суму 3 023 609 євро);

➤ програма Європейського Союзу, проєкт EU4Youth: Вплив соціальних інновацій-стратегічне партнерство – (на суму 169 132 євро);

➤ програма Уряду Швейцарської конфедерації, через Швейцарську агенцію з розвитку та співробітництва Федерального департаменту закордонних справ Швейцарії, Швейцарсько-український проєкт DECIDE – «Децентралізація для розвитку демократичної освіти» – 4 400 000 шв. фр.;

➤ Програма Міністерства закордонних справ, торгівлі та розвитку Канади, Український проєкт бізнес-розвитку плодоовочівництва – 19 325 100 кан. дол.

Ключові інфраструктурні проєкти:

- проєкт «Чиста ріка», загальний бюджет якого складає 4,3 млн. євро (3,8 млн. євро з європейських фондів). Мета проєкту – реконструкція каналізаційних систем прикордонного регіону, попередження надзвичайних ситуацій антропогенного характеру. Проєкт передбачає реконструкцію каналізаційних та модернізацію двох насосних станцій стічних вод міста Ізмаїл. Також, передбачається підготовка спеціалістів двох країн, зайнятих в галузі попередження, залучення і виховання населення стосовно надзвичайних подій антропогенного характеру;

- проєкт «Транскордонна інфраструктура охорони здоров'я», загальний бюджет якого складає 4,2 млн. євро (3,7 млн. євро з європейських фондів). Мета проєкту – інвестування в кілька лікарень в рамках проєкту, а саме: модернізація і оснащення хірургічного відділення Дунайської басейнової лікарні (м. Ізмаїл. Також в рамках проєкту буде реалізована концепція телемедицини між лікарнями-бенефіціарами.

Проблемними питаннями співробітництва з донорами залишаються відсутність співпраці у визначенні змісту проєктів і програм під час їх підготовки, низька ефективність окремих форм співробітництва, що пропонуються донорами, переважне використання послуг іноземних експертів у міжнародних проєктах. Розширення участі місцевих експертів у проєктах міжнародної технічної допомоги сприятиме підвищенню їх спроможності у прийнятті управлінських рішень на базі здобутих знань.

Відповідно, виникає потреба системного підходу за такими напрямками як: налагодження і підтримання зв'язків з міжнародними організаціями,

інвестиційними фондами, дипломатичними та консульськими представництвами, торгово-економічними місіями інших держав в Україні; поглиблення міжрегіональних зв'язків у галузях, обумовлених в укладених угодах про співробітництво та започаткування взаємовигідної співпраці з іншими регіонами зарубіжжя.

2. Визначення мети Програми

Програма розробляється з метою забезпечення сталого економічного зростання за рахунок розвитку інвестиційної діяльності та міжнародного співробітництва, формування якісного регіонального інвестиційного продукту, підтримки конкурентоспроможності регіональних виробників та активного просування інвестиційного й експортного потенціалу Одеської області на світових ринках.

Мета Програми відповідає операційним цілям «Підтримка регіонального виробника» та «Приваблива інвестиційна платформа» за напрямком «Ефективний економічний простір» Стратегії розвитку Одеської області на період 2021-2027 років.

3. Обґрунтування шляхів і засобів розв'язання проблеми, обсягів та джерел фінансування. Строки та етапи виконання Програми

Основою Програми є система заходів, виконання яких має сприяти активізації надходження іноземних інвестицій в економіку регіону, залучення коштів міжнародної технічної допомоги та збільшенню обсягів експорту товарів та послуг з Одеської області.

Сприяння розвитку інституційного середовища дасть змогу акумулювати можливості державних та недержавних інститутів, які забезпечують наявність правових, організаційних та економічних умов, необхідних для здійснення та розвитку інвестиційної та інноваційної діяльності в частині залучення додаткових фінансово-кредитних інструментів у розвиток регіональної економіки.

Для виявлення перешкод на шляху інвесторів, які розпочинають роботу або ж вже проводять її, підтримуватиметься «зворотній зв'язок» з інвесторами, зокрема в рамках засідань консультативно-дорадчих органів з питань інвестиційної та експортної діяльності при обласній державній адміністрації, а узагальнені результати такої діяльності можуть бути застосовані для розробки рекомендацій щодо вдосконалення законодавства у сфері залучення інвестицій та міжнародного співробітництва.

Досвід успішних регіонів та країн світу свідчить, що найважливішими етапами інвестиційної діяльності на місцях є насамперед: підготовка інвестиційного продукту; формування позитивного іміджу території; обслуговування інвесторів (інформаційна підтримка та супроводження) та мінімізація перешкод для інвестування.

З огляду на це базовою умовою для залучення прямих іноземних інвестицій є наявність якісної та конкурентоспроможної пропозиції. Будь-які інвестиції є локальними: інвестору для проведення діяльності необхідна,

особливим чином обладнана нерухомість або земельна ділянка, які мають відповідати його вимогам (зручне місцезнаходження, наявність необхідної інфраструктури, тощо). Ефективним інструментом для залучення інвестицій, особливо великих стратегічних інвесторів, є промислові зони та індустріальні парки, які мають всю необхідну інфраструктуру і на порядку денному не стоїть питання щодо необхідності вирішення питань, пов'язаних з виділенням земельної ділянки, що дозволяє інвесторам зберегти час та фінансові ресурси для початку проведення господарської діяльності.

В умовах глобальної конкуренції за інвестиції, у інвесторів є широкий вибір із великої кількості територій для інвестування. Відповідно, потрібна спроможність надавати високоякісне до-проектне та пост-проектне обслуговування і супроводження інвестора. Для підвищення конкурентоспроможності у багатьох містах та регіонах світу залучають додатковий інструмент (спеціалізовані центри, агенції тощо), який виконує наведені вище завдання.

У цьому контексті в рамках Програми планується співпраця з Агенцією регіонального розвитку Одеської області, створеної відповідно до статті 19 Закону України «Про засади державної регіональної політики», зокрема з питань підготовки інвестиційних пропозицій, залучення потенційних інвесторів, формування інвестиційної привабливості територіальних громад тощо.

Прямі іноземні інвестиції дуже важливі для економічного розвитку регіону та громад не лише через те, що вони приносять вкрай необхідний додатковий капітал та перспективу збільшення місцевих бюджетів за рахунок зростання податкових надходжень, але і тому, що вони забезпечують передачу сучасних технологій та ноу-хау, та одночасно відкривають нові можливості для експорту та для доступу до міжнародних ринків.

У зв'язку з цим, головне завдання, що постає перед владою на місцях полягає у створенні сприятливих умов для інвестування та переконанні інвестора розмістити бізнес на своїй території. Свої інвестиційні можливості громади розкривають через інфраструктурні проекти, розвиток кластерів та індустріальних парків, культурно-креативні індустрії.

Отже, на рівні міст та районів першочергове завдання – це формування конкурентоздатного інвестиційного продукту. При цьому потрібно усвідомлювати, що у найближчій перспективі зростання прямих іноземних інвестицій можна буде забезпечити лише за рахунок реалізації нових проєктів, або інвестицій типу *greenfield*, оскільки кількість інвестиційно привабливих об'єктів приватизації з кожним роком скорочується.

З метою консолідації інформації щодо привабливих інвестиційних пропозицій територіальних громад та оперативного задоволення запитів інвесторів Програмою передбачено розробку інтерактивної мапи з розміщенням інформаційної бази щодо наявного інвестиційного потенціалу

області, у тому числі інвестиційних майданчиків - земельних ділянок типу greenfield, brownfield, виробничих приміщень тощо.

Важливо відійти від усталеної практики, коли органи влади ініціюють розробку інвестиційних проєктів, які у переважній більшості випадків знаходяться лише на стадії ідеї, їх оформлення не відповідає міжнародним стандартам та вимогам, а ще вони є соціально-спрямованими та не орієнтованими на отримання прибутку.

Враховуючи це, заходами Програми передбачено підвищення рівня професійної компетентності посадових осіб місцевого самоврядування та державних службовців з питань менеджменту інвестиційної діяльності згідно з міжнародними вимогами, за підсумками якого в громадах навчатися ефективно аналізувати свій економічний потенціал та інвестиційну привабливість, а також формувати якісні економічні профілі та інвестиційні паспорти.

За підсумками проведеної інвентаризації інвестиційних можливостей (активів) громад з метою розробки якісних інвестиційних пропозицій, здатних зацікавити потенційних інвесторів, планується надання сприяння у проведенні попередньої техніко-економічної оцінки перспективних інвестиційних проєктів територіальних громад області.

Результативна робота із залучення прямих іноземних інвестицій неможлива без ефективних заходів із розповсюдження серед цільової аудиторії інформації про інвестиційні можливості регіону та територіальних громад. До цього можна головним чином віднести застосування широкого спектру маркетингових інструментів та роботу над формуванням сприятливого інвестиційного клімату (організація тематичних форумів, ярмарок, ділових зустрічей, видання рекламно-інформаційної продукції тощо). Ключовим елементом цієї системи на регіональному рівні стане багатомовний спеціалізований веб-сайт Одеської області, структура якого відповідатиме усталеним вимогам та потребам потенційних інвесторів, а інформація буде викладатися двома мовами (українською та англійською). Крім того, передбачається, що сайт стане джерелом якісної та достовірної інформації й з питань зовнішньоекономічної та міжнародної діяльності регіону.

Не менш актуальним є і пост-інвестиційний супровід як іноземних, так і вітчизняних інвесторів і товаровиробників, зокрема у сприянні просування їх продукції, товарів та послуг на нові перспективні ринки збуту.

На місцевому рівні цієї підтримки потребують насамперед представники малого та середнього бізнесу, яким не завжди вдається самотужки зрозуміти особливості законодавства, що регламентує міжнародну торгівлю. Тому в рамках Програми для представників МСП передбачено проведення тематичних заходів (тренінгів, семінарів, вебінарів тощо) з питань правового регулювання зовнішньоторговельних операцій та вимог національних стандартів щодо підтвердження якості продукції українських виробників на ринках країн-імпортерів, а також видання відповідних довідників і методичних рекомендацій.

З метою просування інвестиційних та експортних можливостей регіону на вітчизняному та закордонному ринках Програмою передбачено проведення низки заходів, а саме: виробництво рекламно-інформаційної продукції, участь та організація спеціалізованих заходів (виставки, форуми, салони), поширення інформації серед торгових та дипломатичних представництв, бізнес-асоціацій, а також у засобах масової інформації.

Враховуючи обмеженість бюджетних коштів, які необхідно вкладати перш за все у розвиток інфраструктури, адже стратегічні інвестори надають перевагу територіям, де органи місцевої влади за свої кошти облаштовують інвестиційні майданчики (прокладають інженерні мережі, проводять будівництво чи реконструкцію доріг), пошук позабюджетних джерел фінансування з міжнародних фондів, програм та грантів є одним з важливих напрямків роботи на рівні регіону та місцевих громад.

Міжнародна технічна допомога, яка надається донорами у рамках технічного та техніко-економічного співробітництва, дає можливість залучати додаткові інвестиції для вирішення стратегічних завдань розвитку громад, зменшує навантаження на місцевий бюджет, сприяє створенню додаткових робочих місць, забезпечує сталий розвиток та розв'язання на цій основі гострих соціальних і економічних проблем.

В рамках Програми передбачено проведення заходів, спрямованих на поглиблення міжнародного співробітництва, у тому числі й через спільну участь в підготовці грантових заявок та участь у спільних освітніх та наукових проєктах, дослідженнях, конференціях, семінарах тощо.

Особливу увагу слід приділити заходам щодо розширення міжрегіонального співробітництва. Застосування такого співробітництва сприятиме підвищенню інтеграційних процесів у світову економіку. Участь Одеської області у такій співпраці дозволяє очікувати, що в результаті об'єднання зусиль та взаємодії у виробничій та невиробничій сферах буде забезпечено активізацію соціально-економічного розвитку.

Підготовлено до підписання:

- Проєкт Угоди про торговельно-економічне співробітництво між Одеською обласною державною адміністрацією України та Урядом провінції Беджая Алжирської Народної Демократичної Республіки;
- Проєкт Угоди про торговельно-економічне співробітництво між Одеською обласною державною адміністрацією України з Урядом провінції Сінд Ісламської Республіки Пакистан;
- Проєкт угоди про співробітництво між Одеською обласною державною адміністрацією України та Урядом провінції Цзянсі Китайської Народної Республіки;
- Проєкт угоди про співробітництво між Одеською обласною державною адміністрацією України та Урядом провінції Санта-Фе Аргентинської Республіки.

Програма реалізується в один етап – з 2021 по 2023 роки.

Обсяги та джерела фінансування (ресурсне забезпечення) Програми наведено у додатку 2.

4. Напрями діяльності та заходи Програми

Напрями діяльності та заходи Програми наведені у додатку 3 «Напрями діяльності та заходи регіональної Програми сприяння розвитку міжнародної та інвестиційної діяльності Одеської області на 2021-2023 роки».

5. Очікувані результати та ефективність Програми

Очікуваними результатами виконання Програми є:

- активізація ділової активності, реалізація нових інвестиційних проєктів, у тому числі з розвитку та модернізації інфраструктури територіальних громад;
- оперативне задоволення запитів інвесторів, формування інвестиційних пропозицій у розрізі територіальних громад;
- формування перспективних інвестиційних пропозицій, що здатні зацікавити потенційних інвесторів, активізація інвестиційної діяльності та створення нових робочих місць;
- презентація інвестиційних можливостей регіону та підвищення конкуренто-спроможності місцевих товаровиробників;
- освоєння регіональними виробниками нових перспективних ринків збуту продукції (товарів), зростання зовнішньоекономічного обороту товарів та послуг;
- розширення кола суб'єктів господарювання, які здійснюють експортну діяльність;
- розвиток та поглиблення двостороннього співробітництва, а також налагодження партнерських зв'язків та укладення міжрегіональних угод з метою сприяння розширенню торговельно-економічних, науково-технічних, культурних та гуманітарних зв'язків Одеської області з регіонами країнами світу;
- активізація інвестиційної діяльності та зростання обсягу залучених інвестицій, диверсифікація ринків збуту продукції регіональних виробників; поглиблення транскордонного співробітництва, що сприятиме реалізації заходів, передбачених Державною програмою розвитку транскордонного співробітництва, Стратегією розвитку Одеської області на період 2021-2027 років;
- активізація діяльності в рамках міжнародних та міжрегіональних організацій та участь Одеської області у вирішенні питань міжнародного характеру;
- активізація діяльності в рамках транскордонної співпраці та ефективне функціонування Асоціації транскордонного співробітництва «Єврорегіон Нижній Дунай»;
- підвищення рівня поінформованості громадськості щодо можливостей

залучення коштів зовнішньої допомоги та підвищення ефективності реалізації проєктів міжнародної технічної допомоги та проєктів регіонального розвитку, які можуть реалізовуватися за рахунок коштів державного бюджету, отриманих від Європейського Союзу;

- просування інвестиційних та експортних можливостей регіону на вітчизняному та закордонному ринках, формування позитивного іміджу області та сприятливого інвестиційного клімату.

Координація і контроль за ходом виконання Програми

Виконання Програми здійснюється управлінням міжнародних відносин Одеської обласної державної адміністрації.

Контроль за виконанням Програми здійснює Одеська обласна рада. Поточний контроль за ходом реалізації Програми здійснює постійна комісія обласної ради з питань міжрегіонального і міжнародного співробітництва.

Виконавець Програми щороку до 15 липня та 15 січня подає інформацію про стан виконання Програми до обласної ради та Департаменту економічної політики та стратегічного планування Одеської обласної державної адміністрації.

Додаток 1 до Програми

**Паспорт
Програми сприяння розвитку міжнародної та інвестиційної діяльності
Одеської області на 2021-2023 роки**

1.	Ініціатор розроблення Програми	Управління міжнародних відносин Одеської обласної державної адміністрації
2.	Розробник Програми	Управління міжнародних відносин Одеської обласної державної адміністрації
3.	Відповідальний виконавець Програми	Управління міжнародних відносин Одеської обласної державної адміністрації
4	Учасники Програми	Управління міжнародних відносин Одеської обласної державної адміністрації, Одеська обласна рада Агенція регіонального розвитку Одеської області, виконавчі комітети сільських, селищних, міських рад
5.	Термін реалізації Програми	2021-2023 роки
6.	Перелік місцевих бюджетів, які беруть участь у виконанні Програми	обласний бюджет, бюджети сільських, селищних, міських рад
7.	Загальний обсяг фінансових ресурсів, необхідних для реалізації Програми, всього, у тому числі:	10160, 00 тис.грн.
7.1.	коштів обласного бюджету	9920,00 тис.грн.
7.2	Кошти бюджетів сільських, селищних, міських рад	240,00 тис. грн.

**Ресурсне забезпечення
Програми сприяння розвитку міжнародної та інвестиційної діяльності
Одеської області на 2021-2023 роки**

Обсяг коштів, які пропонується залучити на виконання Програми	2021 рік (тис. гривень)	2022 рік (тис. гривень)	2023 рік (тис. гривень)	Усього витрат на виконання Програми (тис. гривень)
Усього,	2260,00	3910,00	3990,00	10160,00
Місцевий бюджет, у тому числі:	2260,00	3910,00	3990,00	10160,00
обласний бюджет	2200,00	3820,00	3900,00	9920,00
бюджети сільських, селищних, міських рад	60,00	90,00	90,00	240,00

Напрямки діяльності та заходи

Програми сприяння розвитку міжнародної та інвестиційної діяльності Одеської області на 2021-2023 роки

№ п/п	Перелік заходів програми	Строк виконання	Виконавці	Джерела фінансування	Орієнтовані обсяги фінансування, тис. грн.				Очікуваний результат
					Всього	2021	2022	2023	
1. Формування якісного регіонального інвестиційного продукту									
1.1.	Організація та проведення засідань консультативно-дорадчих органів з питань інвестиційної та експортної діяльності при обласній державній адміністрації, у тому числі з проведенням інформаційно-маркетингових і тематичних заходів (business lunch, «dinner meeting», брифінг тощо)	2021-2023 роки	Управління міжнародних відносин обласної державної адміністрації	Обласний бюджет	140,00	20,00	60,00	60,00	Налагодження ділових партнерських відносин та ефективної взаємодії на рівні інвесторів та владних структур з метою сприяння усуненню адміністративних бар'єрів у сфері зовнішньоекономічної та інвестиційної діяльності
1.2.	Розробка інтерактивної інвестиційної мапи з розміщенням інформаційної бази щодо наявного інвестиційного потенціалу області (укр., англ.), у тому числі інвестиційних майданчиків земельних ділянок типу greenfield brownfield, виробничих приміщень тощо.	2021-2023 роки	Управління міжнародних відносин обласної державної адміністрації, Агенція регіонального розвитку Одеської області (за згодою)	Обласний бюджет	170,00	50,00	60,00	60,00	Оперативне задоволення запитів інвесторів, формування інвестиційних пропозицій у розрізі територіальних громад та популяризація інвестиційного потенціалу області
1.3.	Підвищення рівня професійної компетентності посадових осіб місцевого самоврядування та державних службовців з питань менеджменту інвестиційної діяльності та бізнес-планування за міжнародними стандартами шляхом проведення навчальних семінарів, «круглих столів», тренінгів тощо	2021-2023 роки	Управління міжнародних відносин обласної державної адміністрації, Агенція регіонального розвитку Одеської області (за згодою), органи місцевого самоврядування	Обласний бюджет	140,00	40,00	50,00	50,00	Розробка інвестиційних пропозицій (проектів), що відповідають міжнародним вимогам, збільшення надходжень інвестиційних коштів у розвиток територіальних громад та обсягів бюджетних надходжень
1.4.	Забезпечення проведення попередньої техніко-економічної оцінки перспективних інвестиційних проєктів територіальних громад області	2021-2023 роки	Управління міжнародних відносин обласної державної адміністрації, Агенція регіонального розвитку Одеської області (за згодою), органи місцевого самоврядування	Обласний бюджет	120,00	0,00	70,00	50,00	Формування перспективних інвестиційних пропозицій, що здатні зацікавити потенційних інвесторів, активізація інвестиційної діяльності та створення нових робочих місць
				Інші місцеві бюджети	140,00	40,00	50,00	50,00	

№ п/п	Перелік заходів програми	Строк виконання	Виконавці	Джерела фінансування	Орієнтовані обсяги фінансування, тис. грн.				Очікуваний результат
1.5.	Розробка і актуалізація інвестиційного паспорту Одеської області та сприяння розробці інвестиційних паспортів територіальних громад області	2021-2023 роки	Управління міжнародних відносин обласної державної адміністрації, Агенція регіонального розвитку Одеської області (за згодою)	Обласний бюджет	150,00	50,00	50,00	50,00	Збільшення рівня поінформованості міжнародної спільноти та потенційних інвесторів щодо економічного, інвестиційного та природно-ресурсного потенціалу, як територіальних громад так і Одеської області у цілому
1.6.	Організація виїзних презентаційних заходів щодо ознайомлення з інвестиційним потенціалом територіальних громад та виробничими потужностями місцевих товаровиробників	2021-2023 роки	Управління міжнародних відносин обласної державної адміністрації, Агенція регіонального розвитку Одеської області (за згодою), органи місцевого самоврядування	Обласний бюджет	110,00	0,00	50,00	60,00	Презентація інвестиційних можливостей громад та підвищення конкурентоспроможності місцевих товаровиробників
				Інші місцеві бюджети	100,00	20,00	40,00	40,00	
Всього за напрямом				Обласний бюджет	830,00	160,00	340,00	330,00	
				Інші місцеві бюджети	240,00	60,00	90,00	90,00	
2. Розширення експортних можливостей регіону									
2.1.	Проведення моніторингу кон'юнктури зовнішніх ринків із залученням експертів для визначення перспективних напрямків збуту регіональної продукції	2021-2023 роки	Управління міжнародних відносин обласної державної адміністрації, Агенція регіонального розвитку Одеської області (за згодою)	Обласний бюджет	110,00	0,00	50,00	60,00	Освоєння регіональними виробниками нових перспективних ринків збуту продукції (товарів), зростання зовнішньоекономічного обороту товарів та послуг
2.2.	Розробка в електронній версії путівників (гідів) для експортерів за перспективними закордонними ринками збуту продукції (товарів) та послуг	2021-2023 роки	Управління міжнародних відносин обласної державної адміністрації, Агенція регіонального розвитку Одеської області (за згодою)	Обласний бюджет	100,00	0,00	50,00	50,00	Надання допомоги суб'єктам господарювання на початковому етапі інтернаціоналізації власного бізнесу та виходу на нові ринки збуту

№ п/п	Перелік заходів програми	Строк виконання	Виконавці	Джерела фінансування	Орієнтовані обсяги фінансування, тис. грн.				Очікуваний результат
2.3.	Підвищення компетенцій представників малого та середнього бізнесу у сфері міжнародної торгівлі шляхом проведення тематичних тренінгів, семінарів, вебінарів, «круглих столів» тощо	2021-2023 роки	Управління міжнародних відносин обласної державної адміністрації, Агенція регіонального розвитку Одеської області (за згодою)	Обласний бюджет	140,00	0,00	70,00	70,00	Розширення кола суб'єктів господарювання, які здійснюють експортну діяльність
2.4.	Розробка (видання) в електронній та/або друкованій версії довідника (посібника, методичних рекомендацій) з питань правового регулювання зовнішньоторговельних операцій та вимог національних стандартів щодо підтвердження якості продукції українських виробників на ринках країн-імпортерів	2022-2023 роки	Управління міжнародних відносин обласної державної адміністрації, Агенція регіонального розвитку Одеської області (за згодою)	Обласний бюджет	50,00	0,00	50,00	0,00	Систематизація законодавчих норм, що регулюють зовнішньоекономічні відносини та регламентують процедуру підтвердження якості і відповідності продукції чи послуги для її подальшої реалізації
Всього за напрямом				Обласний бюджет	400,00	0,00	220,00	180,00	
3. Поглиблення міжнародного, міжрегіонального та транскордонного співробітництва									
3.1.	Здійснення заходів з поглиблення співпраці з суб'єктами іноземних держав, зокрема обмін делегаціями, проведення робочих та офіційних зустрічей, «круглих столів» тощо, організація офіційних прийомів та форумів	2021-2023 роки	Управління міжнародних відносин обласної державної адміністрації	Обласний бюджет	460,00	60,00	200,00	200,00	Розвиток та поглиблення двостороннього співробітництва, а також налагодження партнерських зв'язків та укладення міжрегіональних угод з метою сприяння розширенню торговельно-економічних, науково-технічних, культурних та гуманітарних зв'язків Одеської області з країнами світу. Презентація потенціалу регіону. Підписання міжрегіональних угод з регіонами країн світу, спрямованих на активізацію двостороннього співробітництва та торгівлі

№ п/п	Перелік заходів програми	Строк виконання	Виконавці	Джерела фінансування	Орієнтовані обсяги фінансування, тис. грн.				Очікуваний результат
3.2.	Проведення протокольних заходів з представниками дипломатичного корпусу, акредитованого в Україні	2021-2023 роки	Управління міжнародних відносин обласної державної адміністрації	Обласний бюджет	290,00	70,00	110,00	110,00	Забезпечення представницької складової згідно з усталеною міжнародною практикою. Дотримання норм дипломатичного протоколу
3.3.	Участь представників Одеської області у міжнародних конференціях, асамблеях, виставках, симпозиумах, семінарах з питань розвитку зовнішніх зносин	2021-2023 роки	Управління міжнародних відносин обласної державної адміністрації	Обласний бюджет	310,00	70,00	120,00	120,00	Збільшення кола іноземних партнерів Одеської області. Представлення експортного потенціалу та інвестиційних можливостей. Збільшення обсягів експорту
3.4.	Проведення заходів з питань транскордонного співробітництва (свята, міжнародні конференції, семінари, «круглі столи», громадські читання, флешмоби, ярмарки тощо)	2021-2023 роки	Управління міжнародних відносин обласної державної адміністрації	Обласний бюджет	260,00	60,00	100,00	100,00	Поглиблення транскордонного співробітництва, що сприятиме реалізації заходів, передбачених Державною програмою розвитку транскордонного співробітництва, Стратегією розвитку Одеської області на період 2021-2027 років.
Всього за напрямом				Обласний бюджет	1320,00	260,00	530,00	530,00	
4. Діяльність в міжнародних та міжрегіональних організаціях									
4.1.	Здійснення заходів з поглиблення співпраці з міжнародними організаціями, зокрема обмін делегаціями, проведення робочих та офіційних зустрічей, «круглих столів», засідань тощо, організація офіційних прийомів, форумів	2021-2023 роки	Управління міжнародних відносин обласної державної адміністрації	Обласний бюджет	360,00	60,00	150,00	150,00	Активізація діяльності в рамках міжнародних та міжрегіональних організацій та участь Одеської області у вирішенні питань міжнародного характеру, розвиток зв'язків з іншими представниками організацій
4.2.	Здійснення заходів щодо візитів представників міжнародних та міжрегіональних організацій до Одеської області	2021-2023 роки	Управління міжнародних відносин обласної державної адміністрації	Обласний бюджет	280,00	80,00	100,00	100,00	

№ п/п	Перелік заходів програми	Строк виконання	Виконавці	Джерела фінансування	Орієнтовані обсяги фінансування, тис. грн.				Очікуваний результат
4.3.	Забезпечення проведення та участі у заходах європейських регіональних організацій, членом яких є Одеська область	2021-2023 роки	Управління міжнародних відносин обласної державної адміністрації	Обласний бюджет	200,00	0,00	100,00	100,00	
4.4.	Забезпечення участі делегацій області у засіданнях профільних комісій, Ради Єврорегіону «Нижній Дунай», Координаційної ради та Генеральної Асамблеї Асоціації транскордонного співробітництва «Єврорегіон Нижній Дунай»	2021-2023 роки	Управління міжнародних відносин обласної державної адміністрації	Обласний бюджет	200,00	0,00	100,00	100,00	Активізація діяльності в рамках транскордонної співпраці та ефективне функціонування Асоціації транскордонного співробітництва «Єврорегіон Нижній Дунай»
4.5.	Сплата членських внесків до Асоціації транскордонного співробітництва «Єврорегіон Нижній Дунай»	2021-2023 роки	Управління міжнародних відносин обласної державної адміністрації	Обласний бюджет	3300,00	1100,00	1100,00	1100,00	
	Всього за напрямом			Обласний бюджет	4340,00	1240,00	1550,00	1550,00	

5. Сприяння залученню зовнішніх ресурсів до Одеської області

5.1.	Проведення навчальних семінарів, тренінгів, «круглих столів», конференцій за участю експертів та фахівців з питань залучення коштів міжнародної технічної допомоги	2021-2023 роки	Управління міжнародних відносин обласної державної адміністрації, Агенція регіонального розвитку Одеської області (за згодою)	Обласний бюджет	200,00	0,00	100,00	100,00	Підвищення рівня поінформованості громадськості щодо можливостей залучення коштів зовнішньої допомоги та підвищення ефективності реалізації проектів міжнародної технічної допомоги та проектів регіонального розвитку, які можуть реалізовуватися за рахунок коштів державного бюджету, отриманих від Європейського Союзу
5.2.	Співфінансування проектів міжнародної технічної допомоги	2021-2023 роки	Управління міжнародних відносин обласної державної адміністрації, Агенція регіонального розвитку Одеської області (за згодою)	Обласний бюджет	0,00	0,00	0,00	0,00	
	Всього за напрямом			Обласний бюджет	200,00	0,00	100,00	100,00	

6. Сприяння європейській та євроатлантичній інтеграції

№ п/п	Перелік заходів програми	Строк виконання	Виконавці	Джерела фінансування	Орієнтовані обсяги фінансування, тис. грн.				Очікуваний результат
6.1.	Здійснення заходів з питань європейської та євроатлантичної інтеграції, зокрема організація та проведення конференцій, круглих столів, семінарів тощо	2021-2023 роки	Управління міжнародних відносин обласної державної адміністрації, Агенція регіонального розвитку Одеської області (за згодою)	Обласний бюджет	400,00	0,00	200,00	200,00	Виконання завдань, визначених державними програмами щодо європейської та євроатлантичної інтеграції. Підвищення рівня поінформованості громадян про стан та перспективи реалізації євроінтеграційного та євроатлантичного курсу України
6.2.	Організація та відзначення «Дня Європи» в Одеській області	2021-2023 роки	Управління міжнародних відносин обласної державної адміністрації, Агенція регіонального розвитку Одеської області (за згодою)	Обласний бюджет	900,00	200,00	300,00	400,00	
Всього за напрямом				Обласний бюджет	1300,00	200,00	500,00	600,00	
7. Популяризація конкурентних переваг Одеської області та інформаційно-комунікаційна підтримка									
7.1.	Проведення на регіональному рівні та участь у вітчизняних і закордонних заходах з презентації інвестиційних та експортних можливостей регіону (виставки, ярмарки, форуми, салони тощо)	2021-2023 роки	Управління міжнародних відносин обласної державної адміністрації, Агенція регіонального розвитку Одеської області (за згодою)	Обласний бюджет	400,00	0,00	200,00	200,00	Активізація інвестиційної діяльності та зростання обсягу залучених інвестицій, диверсифікація ринків збуту продукції регіональних виробників
7.2.	Виготовлення та/або придбання виставкових стендів та оформлення виставкових експозицій	2021-2023 роки	Управління міжнародних відносин обласної державної адміністрації, Агенція регіонального розвитку Одеської області (за згодою)	Обласний бюджет	150,00	0,00	50,00	100,00	
7.3.	Розробка, просування та супровід багатомовного офіційного спеціалізованого веб-сайту Одеської області у сфері міжнародної та інвестиційної діяльності	2021-2023 роки	Управління міжнародних відносин обласної державної адміністрації, Агенція регіонального розвитку Одеської області (за згодою)	Обласний бюджет	210,00	80,00	80,00	50,00	Комплексне висвітлення можливостей регіону у сфері інвестицій, зовнішньоекономічної діяльності та міжнародного співробітництва

№ п/п	Перелік заходів програми	Строк виконання	Виконавці	Джерела фінансування	Орієнтовані обсяги фінансування, тис. грн.				Очікуваний результат
7.4.	Виробництво (придбання) інформаційно-рекламної продукції та відеоматеріалів щодо інвестиційного та експортного потенціалу області у друкованому та/або електронному вигляді (брошури, презентації, відео -ролики, рекламні буклети тощо)	2021-2023 роки	Управління міжнародних відносин обласної державної адміністрації, Агенція регіонального розвитку Одеської області (за згодою)	Обласний бюджет	300,00	100,00	100,00	100,00	Просування інвестиційних та експортних можливостей регіону на вітчизняному та закордонному ринках, формування позитивного іміджу області та сприятливого інвестиційного клімату
7.5.	Популяризація інвестиційного потенціалу області та експортних можливостей регіональних товаровиробників серед дипломатичних представництв, бізнес-асоціацій, торгово-економічних місій, торгових представництв України за кордоном, а також у вітчизняних та закордонних засобах масової інформації	2021-2023 роки	Управління міжнародних відносин обласної державної адміністрації, Агенція регіонального розвитку Одеської області (за згодою)	Обласний бюджет	170,00	60,00	50,00	60,00	
7.6.	Розробка ескізів, виготовлення та/або придбання сувенірної продукції, у тому числі з логотипами, символікою Одеської області	2021-2023 роки	Управління міжнародних відносин обласної державної адміністрації	Обласний бюджет	300,00	100,00	100,00	100,00	
	Всього за напрямом			Обласний бюджет	1530,00	340,00	580,00	610,00	
	Всього за напрямами			Обласний бюджет	9920,00	2200,00	3820,00	3900,00	
				Інші місцеві бюджети	240,00	60,00	90,00	90,00	
	Всього за програмою			Обласний бюджет, Інші місцеві бюджети	10160,00	2260,00	3910,00	3990,00	

Пояснювальна записка
до проекту Програми сприяння розвитку міжнародної та інвестиційної
діяльності Одеської області на 2021-2023 роки

Програма розробляється з метою забезпечення сталого економічного зростання за рахунок розвитку інвестиційної діяльності та міжнародного співробітництва, формування якісного регіонального інвестиційного продукту, підтримки конкурентоспроможності регіональних виробників та активного просування інвестиційного й експортного потенціалу Одеської області на світових ринках.

Для сталого соціально-економічного розвитку регіону необхідно залучити достатній обсяг коштів як із внутрішніх, так і з зовнішніх джерел. Залучені прямі іноземні інвестиції (ПІІ) дозволяють створювати нові робочі місця, збільшувати обсяг податкових відрахувань, стимулювати розвиток підприємницької діяльності та диверсифікувати її галузеву структуру.

Сьогодні процеси глобалізації змушують регіони та країни істотно конкурувати за ресурси та інвестиції. Від їх залучення прямо залежить рівень сталого розвитку територій і добробут мешканців.

Згідно з доповіддю Конференції ООН з торгівлі і розвитку (UNCTAD) через пандемію коронавірусу обсяг ПІІ у світовій економіці у 2020 році скоротився на 42,0 % у порівнянні з 2019 роком, повернувшись на рівень 1990-х років. Такий спад інвестиційної активності обумовили карантин, закриття кордонів у зв'язку з коронавірусом та розрив виробничих ланцюгів у глобалізованому світі, а також повна зупинка деяких виробництв. Негативні світові тенденції щодо ПІІ відобразилися й на економіці України та Одеської області: за даними Національного банку України на 30.09.2020 обсяг ПІІ у порівнянні з даними на 31.12.2019 зменшився на 2 434,9 млн. дол. США, а по Одеській області – на 138,6 млн. дол. США і склав 1709,7 млн. дол. США (7-ме місце серед регіонів країни).

Водночас експерти прогнозують, що країни з перехідною економікою у пост-кризовий період мають перспективи до зростання, оскільки інвестори зацікавлені у пошуку порівняно недорогих джерел сировини та кваліфікованої робочої сили. У зв'язку з цим, головне завдання, що постає перед владою на місцях полягає у створенні сприятливих умови для інвестування, формуванні якісного інвестиційного продукту та переконанні інвестора розмістити бізнес на своїй території.

Програма стане основним фінансовим інструментом, що сприятиме активізації міжнародної діяльності, просуванню експортного потенціалу регіону на закордонні ринки та залученню додаткових інвестицій для вирішення стратегічних завдань розвитку громад, створенню нових робочих місць та зменшенню навантаження на місцеві бюджети.

Тимчасово виконуючий обов'язки
начальника управління міжнародних
відносин Одеської обласної
державної адміністрації

Юлія ГОФМАН